

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Per telefax: 020 - 653 2786

Chipshol Holding B.V.
T.a.v. de heer drs. P.J. Poot
Boeingavenue 250
1119 PZ SCHIPHOL-RIJK

Directie
Financiën,
Bedrijfsvoering en
Toezicht

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 088-3610000
f 088-3610022
www.rechtspraak.nl

datum 14 juni 2013
van Team juridische zaken
contactpersoon Mw. mr. F.B.Chr. Creemer
doorkiesnummer 06-52807046
ons kenmerk UIT 6860 FBT/TC
uw kenmerk 14888/C/a
onderwerp Uw brief van 15 mei 2013

Geachte heer Poot,

In aansluiting op mijn brief van 23 mei jl. bericht ik u thans nader als volgt.

In uw brief van 15 mei jl. vraagt u aandacht van de Raad voor de rechtspraak (hierna 'de Raad') voor de kwestie van de nevenbetrekkingen van rechters, meer specifiek het al dan niet tegen betaling geven van cursussen aan advocatenkantoren. Ten aanzien van een vijftal concrete punten verzoekt u de Raad zijn standpunt aan te geven. Hieronder zal ik eerst in algemene zin ingaan op de wet- en regelgeving ten aanzien van de nevenbetrekkingen van de leden van de Rechterlijke Macht. Vervolgens zal ik integraal op uw punten ingaan.

De artikelen 44 en 44a Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren (Wrra) (zie bijlage 1) vormen de wettelijke basis voor het leerstuk van de nevenbetrekkingen die rechterlijke ambtenaren mogen vervullen naast het ambt van rechter. Uitgangspunt van de wetgever is dat het rechterlijke ambtenaren vrij staat nevenbetrekkingen te vervullen naast hun ambt, omdat maatschappelijke ervaringen onontbeerlijk zijn om goed te kunnen functioneren als rechter. Rechterlijke ambtenaren mogen echter geen betrekkingen vervullen waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van hun ambt of op de handhaving van hun onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin (artikel 44 lid 4 Wrra). In de 'Leidraad nevenfuncties' (zie bijlage 2) - die gepubliceerd is op www.rechtspraak.nl - wordt o.a. deze wettelijke bepaling verder uitgewerkt door het aanbieden van concrete criteria en aanbevelingen. De leidraad geeft de rechterlijk ambtenaar handvatten teneinde zelf te kunnen beoordelen of het wenselijk is dat hij een bepaalde nevenbetrekking vervult c.q. gaat vervullen. Ook geeft deze leidraad criteria over de wijze van omgaan met de door rechterlijke ambtenaren voor nevenbetrekkingen te ontvangen bezoldiging of vacatiegelden. De rechterlijk ambtenaar is primair zelf verantwoordelijk om de functionele autoriteit- dit is het bestuur van het gerecht waar betrokkene werkzaam is - in kennis te stellen van de betrekkingen die hij buiten zijn ambt vervult (zie artikel 44 lid 5 Wrra). Echter, het is de president van het desbetreffende gerecht die de bevoegdheid heeft om te beoordelen of de vervulling van deze betrekking al dan niet ongewenst is (zie

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 juni 2013

kenmerk UIT 6860 FBT/TC

pagina 2 van 3

artikel 44 lid 6 Wrra). Deze gegevens over een nevenbetrekking worden opgenomen in een register dat onder de naam 'Beroepsgegevens en nevenbetrekkingen van de leden van de Rechterlijke Macht' op www.rechtspraak.nl is gepubliceerd (zie artikel 44a Wrra). De functionele autoriteit is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de in dit register opgenomen gegevens (artikel 44a lid 2 Wrra).

Integriteit is een belangrijke kernwaarde van de rechtspraak en is voor alle medewerkers van de Rechtspraak neergelegd in de 'Gedragscode rechtspraak' (zie bijlage 3) die eveneens extern is gepubliceerd op www.rechtspraak.nl. In deze gedragscode wordt in artikel 3 de 'Leidraad Onpartijdigheid' aangehaald - zie bijlage 4 en tevens gepubliceerd op www.rechtspraak.nl - waarin aanbevelingen zijn opgenomen om ongewenste vermenging van werk en privé te voorkomen. Er is overigens een nieuwe 'Leidraad onpartijdigheid en nevenfuncties in de rechtspraak' in de maak waarin de beide hiervoor genoemde leidraden zullen worden geïntegreerd. Naar verwachting zal deze leidraad in de loop van 2013 definitief worden vastgesteld en de huidige leidraden gaan vervangen.

Alle docentschappen vallen onder de definitie van nevenbetrekkingen die de wetgever voor ogen heeft gehad (zie ook paragraaf 2.3 van de 'Leidraad nevenfuncties'). Op zich zelf acht de Raad het dan ook niet ongeoorloofd dat rechters, al dan niet tegen betaling, ook cursussen geven aan advocatenkantoren. In aanbeveling 8 van de leidraad is de wijze van omgaan met de bezoldiging van nevenbetrekkingen neergelegd. De Raad onderschrijft deze leidraad; echter, de leidraad geeft geen richtlijn over maximumvergoedingen. De Raad wijst er op dat sinds 1 januari 2013 de verplichting in de wet is opgenomen om bij de opgave van de nevenbetrekking ook te vermelden of voor de nevenbetrekking een vergoeding of bezoldiging wordt ontvangen en een indicatie te geven van de hoogte daarvan. In voorkomende gevallen zal de hoogte van die vergoeding of bezoldiging, dan wel de tijd die aan de nevenbetrekking wordt besteed, onderwerp van gesprek zijn tussen de president en de desbetreffende rechter.

Zoals uit het voorgaande blijkt, dient een rechterlijk ambtenaar een dergelijke nevenbetrekking altijd te melden aan het gerechtsbestuur en het is de president die toetst of een dergelijke nevenbetrekking strijd kan opleveren met het toetsingscriterium, zoals geformuleerd in artikel 44, vierde lid, Wrra. Het gerechtsbestuur is verantwoordelijk voor de juistheid en de volledigheid van het register van nevenbetrekkingen op www.rechtspraak.nl. In dit register is dus per individuele rechter terug te vinden bij welk bedrijf of organisatie hij tevens als docent optreedt. De Raad heeft hier geen toezichthoudende rol. Dit blijkt reeds uit de artikelen 91 e.v. van de Wet op de rechterlijke organisatie, waarin de taken en bevoegdheden van de Raad zijn geregeld. Overigens kan een rechterlijk ambtenaar die bij herhaling weigert opgave te doen van zijn nevenbetrekkingen en daarvoor een schriftelijke waarschuwing heeft ontvangen uiteindelijk disciplinair ontslag worden verleend door de Hoge Raad (zie artikel 46c e.v. Wrra).

In de 'Leidraad onpartijdigheid van de rechter' is in aanbeveling 3 opgenomen dat een rechter er voor zorgt geen zaken te behandelen waarbij hij, uit hoofde van een nevenbetrekking, zodanig betrokken is dat zijn rechterlijke onpartijdigheid ter discussie zou kunnen komen te staan. Dat geldt ook voor de nevenbetrekkingen die in de voorafgaande drie jaar zijn vervuld, maar inmiddels zijn beëindigd. Ook zorgt de rechter er voor dat zijn nevenbetrekkingen er niet toe leiden dat hij in verschillende instanties

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 juni 2013

kenmerk UIT-6860 FBT/TC

pagina 3 van 3

over dezelfde zaak oordeelt. In de gevallen dat de rechter deze toetsing zelf doet, kan dit leiden tot terugtrekking of een verzoek om zich te mogen verschonen. Belanghebbenden kunnen een wrakingsverzoek indienen, in dat geval gebeurt de toetsing door andere rechters. De Raad heeft ook hier geen wettelijke bevoegdheid tot het uitoefenen van dergelijke controles.

Na eerdere publiciteit begin dit jaar over het register nevenbetrekkingen, alsmede een aantal wijzigingen in de wet- en regelgeving inzake de melding en registratie van nevenbetrekkingen, welke per 1 januari 2013 in werking zijn getreden, heeft de Raad voor de rechtspraak er overigens bij de gerechtsbesturen op aangedrongen de registratie op orde te maken door de rechterlijke ambtenaren nog eens op hun meldingsplicht en de gewijzigde wet- en regelgeving te wijzen. Een nieuwsbericht daarover is op 8 februari 2013 verschenen op www.rechtspraak.nl (zie bijlage 5).

Ik vertrouw er op u hierdoor naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

drs. Simone M. Roos
Lid Raad voor de rechtspraak